

EUROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument s plenarne sjednice

A8-0011/2015

26.1.2015

IZVJEŠĆE

o Godišnjem izvješću Europske središnje banke za 2013.,
(2014/2157(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestitelj: Pablo Zalba Bidegain

RR\1047483HR.doc

PE539.797v02-00

HR

Ujedinjena u raznolikosti

HR

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOSŁJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA	12
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU	18

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Godišnjem izvješću Europske središnje banke za 2013., (2014/2157(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Godišnje izvješće Europske središnje banke za 2013. (C8–0000/2014),
 - uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, a posebno njegov članak 15.,
 - uzimajući u obzir članak 284. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 1. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku i mišljenje Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A8-0011/2015),
- A. budući da je prema prognozi koju su u proljeće 2014. izradile službe Komisije BDP u europodručju, nakon pada od 0,7 % 2012. godine, 2013. pao za 0,4 % i budući da službe Komisije očekuju oporavak i rast BDP-a za 1,2 % u 2014. te za 1,7 % u 2015.; budući da se prema prognozi službi Komisije iz jeseni 2014. smanjio predviđeni rast, uz očekivani porast BDP-a za samo 0,8 % u 2014. i 1,1 % u 2015., uz prevladavajuće negativne rizike;
- B. budući da je prema jesenskoj prognozi nezaposlenost u europodručju porasla s 11,3 % krajem 2012. na 11,9 % krajem 2013. te se 2014. zadržala na visokoj razini;
- C. budući da među državama članicama postoje znatne razlike u stopama nezaposlenosti, koje se kreću u rasponu od 5 % do 26 %; budući da još više stope nezaposlenosti mladih u nekim državama članicama dosežu i 50 %; budući da razlike u stopama nezaposlenosti prouzrokuju daljnje gospodarske razlike među državama članicama;
- D. budući da države članice ne bi trebale koristiti uspjeh programa izravnih monetarnih transakcija u smanjenju kamatnih stopa za zaduživanje kao priliku da izbjegnu strukturne reforme usmjerene na poboljšanje potencijala za rast i postizanje srednjoročne fiskalne održivosti; budući da postoji rizik da se zbog trendova u vezi sa zapošljavanjem i smanjenjem siromaštva neće dostići nacionalni ciljevi u okviru strategije Europa 2020.;
- E. budući da je tijekom 2013. Europska središnja banka (ESB) dvaput smanjila ključne kamatne stope, u svibnju i ponovno u studenome, snizivši stopu za glavne operacije refinanciranja na 0,25 %; budući da je, nakon dodatnih mjera monetarne politike najavljenih od početka 2014., stopa za glavne operacije refinanciranja sada 0,05 %, a stopa za novčani depozit -0,20 %;
- F. budući da snižene stvarne kamatne stope nisu dovele ni do lakšeg pristupa kreditima za

kućanstva i poduzeća, ni do rasta BDP-a i otvaranja radnih mjesta;

- G. budući da je konsolidirani financijski izvještaj Eurosustava dosegao 2,285 bilijuna EUR krajem 2013., što predstavlja smanjenje za otprilike 25 % tijekom 2013.;
- H. budući da je neutrživa imovina bila najveća komponenta imovine predložene kao kolateral Eurosustava tijekom 2013. obuhvaćajući otprilike 25 % ukupnog iznosa; budući da neutrživi vrijednosni papiri, zajedno s vrijednosnim papirima osiguranim imovinom, čine oko 40 % ukupne imovine predložene kao kolateral;
- I. budući da je prema prognozi službi Komisije iz jeseni 2014. prosječna stopa inflacije u europodručju 2013. godine bila 1,4 %, dakle niža u odnosu na 2012. kada je bila 2,5 %; budući da je od početka 2014. inflacija u europodručju i dalje u padu, s procijenjenom razinom od 0,5 % 2014. i najnižom točkom od 0,3 % u rujnu; budući da se ukupna stopa inflacije mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) u nekim državama članicama smanjila na 0 % i niže u rujnu 2014. te će i 2015. ostati niža od ciljane razine;
- J. budući da su niske cijene energenata, posebno nafte, bile jedan od glavnih uzročnika smanjenja stopa inflacije u europodručju;
- K. budući da su javna i privatna ulaganja u europodručju i dalje na znatno nižim razinama od onih zabilježenih prije početka krize; budući da je u velikim poduzećima postalo uobičajeno iskorištavati dostupnost jeftinog novca za otkup vlastitih dionica radi interesa pojedinaca umjesto za nova ulaganja; budući da je razmjerni udio ulaganja u BDP-u bio u stalnom padu i prije krize te ga je hitno trebalo povećati;
- L. budući da godišnja stopa rasta monetarnog agregata M3 i dalje pada, pri čemu se smanjila s 3,5 % u prosincu 2012. na 1 % u prosincu 2013.;
- M. budući da je kreditiranje privatnog sektora zašlo još dublje u negativne vrijednosti, s godišnjom stope promjene -2,3 % u prosincu 2013. u odnosu na -0,7 % u prosincu 2012.; budući da je nedostatak kredita za mala i srednja poduzeća u nekim državama članicama jedan od glavnih problema zbog kojih je usporen gospodarski oporavak; budući da je u razdoblju od 2008. i 2013. došlo do pada u kreditiranju malih i srednjih poduzeća (MSP) od oko 35 %; budući da je ključno olakšati dotok kredita MSP-ovima jer zapošljavaju 72 % radne snage u europodručju te su im bruto stope otvorenih novih radnih mjesta veće nego kod velikih poduzeća;
- N. budući da je financijska fragmentacija još uvijek veliki problem te MSP-ovi imaju znatno veće troškove zaduživanja, osobito u onim državama europodručja koje su već zahvaćene teškim gospodarskim uvjetima, što dovodi do poremećaja na jedinstvenom tržištu, usporava oporavak i povećava razlike među državama; budući da bi rezultati sveobuhvatne procjene europskih banaka trebali pozitivno utjecati na trenutačne monetarne politike i na spremnost banaka da pojačaju svoje aktivnosti kreditiranja, posebno aktivnosti kreditiranja realnog gospodarstva;
- O. budući da se veličina bilance Eurosustava kontinuirano smanjivala tijekom 2013., odražavajući činjenicu da su banke vraćale sredstava operacija dugoročnog

refinanciranja;

- P. budući da je Upravno vijeće ESB-a u srpnju 2013. odlučilo iznijeti smjernice buduće monetarne politike, navodeći da očekuje da će ključne kamatne stope biti na sadašnjim ili nižim razinama u duljem razdoblju;
- Q. budući da bi pretjerano kreditno posredovanje u bankovnom sektoru vjerojatno prouzročilo slabljenje učinaka mogućeg kvantitativnog ublažavanja u europodručju;
- R. budući da se u članku 282. UFEU-a navodi da je glavni cilj Europskog sustava središnjih banaka (ESSB-a) održati stabilnost cijena; budući da se u članku 127. UFEU-a navodi da ESSB mora podržavati opće ekonomske politike u Uniji ne dovodeći pritom u pitanje taj glavni cilj; budući da se člankom 123. UFEU-a i člankom 21. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i ESB-a nacionalnim središnjim bankama i ESB-u zabranjuje izravna kupnja dužničkih instrumenata koje je izdao EU ili nacionalne javne vlasti ili tijela; budući da je za nekoliko država članica to bio nužan uvjet za stupanje u ekonomsku i monetarnu uniju; budući da je takva kupnja dopuštena samo na sekundarnim tržištima;

Monetarna politika

1. pozdravlja brzu reakciju ESB-a u vrlo složenim okolnostima i činjenicu da je monetarna politika usmjerena na smanjenje razine stresa na financijskim tržištima u europodručju te na vraćanje povjerenja ulagača u jedinstvenu valutu; pozdravlja spremnost ESB-a da poduzme sve što je potrebno za spas eura; prima na znanje da je došlo do pozitivnog općeg smanjenja prinosa od dugoročnih domaćih obveznica – posebice u najzaduženijim zemljama europodručja – na razinu koja nije zabilježena od početka krize; napominje da niski prinosi nisu doveli do otvaranja novih radnih mjesta i rasta te da to predstavlja prijetnju financijskoj stabilnosti;
2. napominje da je pribjegavanje glavnim operacijama refinanciranja, srednjoročnim i dugoročnim operacijama refinanciranja s punom raspodjelom po fiksnim kamatnim stopama, instrumentu graničnog kredita, hitnoj pomoći za likvidnost te depozitnom instrumentu ostalo na vrlo visokoj razini tijekom 2013. godine, što upozorava na postojeću narušenost transmisijskog mehanizma monetarne politike i tržišta pozajmljivanja među bankama u europodručju, iako se situacija znatno popravila u usporedbi s prethodnim godinama, što se vidi po stabilizaciji razlika prinosa, postupnoj normalizaciji međubankovnih tržišta i smanjenju neravnoteža sustava TARGET II.;
3. ohrabren je stabilizacijom razina neravnoteža sustava Target II. tijekom cijele 2013. godine; naglašava da je sustav TARGET II odigrao ključnu ulogu u očuvanju integriteta financijskog sustava europodručja;
4. i dalje je duboko zabrinut zbog činjenice da je gospodarska aktivnost još uvijek usporjena, uz negativan rast BDP-a u europodručju 2013. drugu godinu zaredom, sa slabim rastom BDP-a u prva tri kvartala 2014., i zbog visoke stope nezaposlenosti u mnogim državama članicama europodručja zbog kojih je ugrožena stabilnost europodručja i zbog kojih europski projekt gubi potporu naroda i političku potporu;

5. naglašava svoju zabrinutost u vezi sa stalnim padom stope inflacije u europodručju od 2011. godine, uz razlike u stopama inflacije među državama članicama; naglašava da trenutačno postoji znatan raskorak između izričitog cilja ESB-a da postigne stopu inflacije ispod, ali blizu 2 % u srednjoročnom razdoblju i trenutačnih stopa inflacije koje su blizu nuli i čak ispod nule u nekoliko država članica europodručja; zabrinut je da bi, kao što je potvrdio predsjednik ESB-a, trenutačni deflacijski trendovi mogli dovesti do narušavanja usidrenosti srednjoročnih i dugoročnih inflacijskih očekivanja;
6. potvrđuje da je tekući postupak prilagodbe bilance u financijskim i nefinancijskim sektorima, u kombinaciji s visokim stopama nezaposlenosti, nastavio usporavati gospodarsku aktivnost u europodručju 2013.;
7. pozorno prati moguće rizike deflacije; podsjeća na to da se stopom inflacije blizu nule u europodručju koči učinkovitost monetarne politike; shvaća da ESB razlog vrlo niskoj inflaciji pripisuje kratkoročnim učincima i nada se da će se srednjoročni cilj postići bez deflacijske faze; napominje, međutim, da je ESB dodatno snizio inflacijska očekivanja za 2015. i 2016. (za vrijednost između 0,1 % i 0,2 %);
8. ističe da će inflacija ispod ciljane razine koja se očekuje u godinama koje slijede utjecati na programe smanjenja duga nekoliko država članica;
9. ističe da je, s obzirom na daljnje akomodativne politike, kao što je kvantitativno ublažavanje, i imajući na umu trenutačne pravne izazove u vezi s programom OMT, ključno osigurati pravnu jasnoću i sigurnost kako bi se omogućila učinkovita provedba tih instrumenata;
10. naglašava da su niski troškovi zaduživanja država članica usko povezani s rastom javnih dugova, koji u mnogim slučajevima iznose gotovo 100 % BDP-a ili prelaze tu vrijednost, i upozorava da bi nova kriza mogla dovesti do ponovne procjene rizika na financijskim tržištima;
11. ističe da u prognozama ESB-a objavljenim 2013. nije predviđen postojeći spoj nultog rasta i vrlo niske inflacije te čak naznaka deflacije; u tom kontekstu poziva na oprezno tumačenje trenutačnih prognoza za jači gospodarski rast i višu inflaciju 2015. i 2016. godine;
12. vjeruje da loše bilance ne utječu samo na banke, već imaju i negativne šire posljedice na poduzeća i druge sudionike iz privatnog sektora, s obzirom na to da nedostatak kapitala i financijskih sredstava onemogućuje poduzećima da ostanu konkurentna, da rastu i u konačnici da čuvaju i otvaraju radna mjesta;
13. smatra da je izuzetno važno stvoriti uvjete za oporavak ulaganja u europodručju, kako javnog tako i privatnog, uzimajući u obzir činjenicu da još uvijek nije došlo do povećanja ulaganja usprkos tomu što je ESB nastavio s aktivnostima za očuvanje povoljnih uvjeta financiranja; u tom kontekstu poziva države članice da se posvete temeljnim uzrocima financijske fragmentacije kao što su različite strukture rizika zbog kojih je kreditiranje skuplje u određenim zemljama; nadalje, poziva države članice da provedu odgovarajuće strukturne reforme kako bi se ponovno uspostavilo povoljno poslovno okruženje, prvenstveno provođenjem preporuka za pojedine države;

14. potiče ESB da u okviru svoje politike širenja bilance razmotri mogućnost kupnje projektnih obveznica EIB-a, kojima se financiraju neka od produktivnijih ulaganja u europodručju, posebno onih projekata koje je Komisija odabrala kao projekte s europskom dodanom vrijednošću nakon analize troškova i koristi, a osobito projekata TEN-T u području energetike i prometa te projekata povezanih s jedinstvenim digitalnim tržištem;
15. prima na znanje da je predsjednik Draghi u svojem govoru na godišnjem simpoziju središnjih banaka u Jackson Holeu 22. kolovoza 2014. rekao da je potrebno djelovanje s obiju strana gospodarstva, napomenuvši sljedeće: da politike ukupne potražnje moraju biti popraćene nacionalnim strukturnim reformama i politikama; da sa strane potražnje, monetarna politika može i treba imati središnju ulogu, što trenutačno implicira akomodativnu monetarnu politiku na duže vremensko razdoblje; da ima prostora i za to da fiskalna politika uz monetarnu politiku preuzme važniju ulogu uz obvezatno uzimanje u obzir održivosti javnog duga; i da, uz to što je potrebno modernizirati javna ulaganja kako bi se potakla daljnja privatna ulaganja i olakšala provedba strukturnih reformi, treba staviti naglasak i na odgovarajuće mjere fiskalne politike;
16. slaže se s predsjednikom Draghijem da se postojeća fleksibilnost pravila Pakta o stabilnosti i rastu može upotrijebiti za učinkovitije rješavanje problema slabog oporavka i za to da se napravi mjesta za trošak potrebnih strukturnih reformi;
17. slaže se s predsjednikom Draghijem da ima prostora za ostvarenje fiskalnih politika koje će pogodovati rastu i za smanjenje poreznog tereta na način koji se ne bi odrazio na proračun;
18. slaže se s predsjednikom Draghijem da bi komplementarno djelovanje na razini EU-a također bilo potrebno da se zajamči ne samo odgovarajuća zajednička pozicija nego i program za velika javna ulaganja;
19. napominje da je ESB, uz smanjenje ključnih kamatnih stopa i povećanje operacija refinanciranja, izradio inovativne instrumente poput ciljanih operacija dugoročnijeg refinanciranja (TLTRO) i novih komunikacijskih strategija kao što su smjernice buduće monetarne politike;
20. smatra da transmisijski mehanizam ne funkcionira dobro i da alati monetarne politike kojima se ESB koristi od početka krize, premda pružaju dobrodošlu pomoć pogođenim financijskim tržištima, ne mogu sami za sebe biti učinkoviti u borbi protiv financijske fragmentacije, u poticanju rasta ili poboljšavanju stanja na tržištu rada; potiče ESB da bolje uskladi svoje politike s potrebama realnog gospodarstva, posebno s obzirom na mala i srednja poduzeća;
21. smatra da su pozitivni učinci odluka o smanjenju ključnih kamatnih stopa ESB-a ograničeni zbog snažne narušenosti transmisijskog mehanizma monetarne politike; ukazuje na to da vrlo niske kamatne stope mogu poremetiti poslovni sektor i naštetiti štednji građana i mirovinskim programima;
22. pozdravlja mjere koje je ESB najavio u lipnju 2014. i čiji je cilj poboljšati funkcioniranje transmisijskog mehanizma monetarne politike; primjećuje da se TLTRO-

om prvi put uspostavlja veza između zajmova banaka nefinancijskom privatnom sektoru i iznosa refinanciranja koji banke mogu tražiti; nada se da će se nakon rezultata preispitivanja kvalitete imovine povećati upotreba TLTRO-a u europskim bankama i time potaknuti prijenos likvidnosti na realno gospodarstvo;

23. napominje da je ESB najavio da će kupiti vrijednosne papire pokrivene imovinom i pokrivene obveznice kako bi se TLTRO-om olakšalo kreditiranje; naglašava da takve intervencije na tržištu vrijednosnih papira pokrivenih imovinom moraju biti dovoljno izražene kako bi utjecale na kamatne stope zajmova MSP-ovima i smanjile fragmentaciju te da se moraju provesti na transparentan način kojim se bilanca stanja ESB-a ne izlaže prevelikim rizicima;
24. naglašava zabrinutost zbog znatne fragmentacije uvjeta kreditiranja za MSP-ove u zemljama europodručja kao i zbog postojećeg raskoraka između stopa financiranja za MSP-ove i onih za veće tvrtke; izričito tvrdi da se mjerama koje je ESB nedavno najavio u cilju poticanja bankovnih zajmova ne rješavaju ti dugotrajni problemi i da bi ESB trebao istražiti temeljne čimbenike zbog kojih je pristup zajmovima za MSP-ove otežan; poziva ESB da istraži postoji li korelacija između tog nerazmjera i koncentracije u bankovnom sektoru;
25. ističe da se očekuje da će se bilanca stanja ESB-a nakon mjera najavljenih u lipnju i rujnu 2014. približiti veličini s početka 2012.; napominje da taj predviđeni porast iziskuje veliki oprez ESB-a s obzirom na kreditni rizik koji povlači za sobom;
26. mišljenja je da je bi ukupni iznos implicitnih subvencija pruženih do sada trebalo postupno nadoknaditi u korist poreznih obveznika čim se normaliziraju gospodarski uvjeti;
27. napominje da je ESB više puta izrazio spremnost na korištenje dodatnim nekonvencionalnim instrumentima tijekom svojeg mandata i na promjene razmjera ili strukture svojih intervencija u slučaju vrlo dugog razdoblja niske inflacije; otvoren je za upotrebu dodatnih nekonvencionalnih mjera, ali ističe da te mjere neće biti dostatne bez odgovarajuće kombinacije fiskalne politike, ulaganja i strukturnih reformi;
28. naglašava da ne treba precjenjivati učinak postojećih nekonvencionalnih mjera monetarne politike na realno gospodarstvo; naglašava da su te mjere privremene prirode i da je njihov cilj dati državama članicama vremena da konsolidiraju svoju fiskalnu situaciju i provedu potrebne strukturne reforme kako bi se potaknuo gospodarski rast i oporavak tržišta rada;
29. napominje da se provođenjem nestandardnih monetarnih politika tijekom dužeg vremenskog razdoblja mogu pogoršati poremećaji na tržištu kapitala; traži od ESB-a da pronade ravnotežu između rizika koji nosi prerano odstupanje od akomodativne monetarne politike te rizika i troškova koji proizlaze iz poremećaja koje takve politike mogu izazvati; stoga traži od ESB-a da prilagodi nestandardne politike kako bi se ograničili takvi poremećaji;
30. podsjeća na to da se ukupna potražnja ne može potaknuti samo monetarnom politikom, već ona mora biti popraćena odgovarajućim fiskalnim i strukturnim reformama i

politikama na nacionalnoj razini;

31. naglašava da se stabilne stope inflacije, u skladu s ciljem za srednjoročnu stopu koji je odredio ESB, mogu povezati s dinamikom neodrživog privatnog duga, čime se ističe važnost upravljanja imovinskim balonima i rastom kredita čak i kad je stabilnost cijena zajamčena, kao što je pokazalo iskustvo u godinama koje su prethodile krizi;
32. podsjeća da je neovisnost ESB-a u provedbi monetarne politike, koja je utvrđena u Ugovorima, neophodna za očuvanje stabilnosti cijena, odnosno za zadržavanje inflacije ispod ali blizu 2 %; podsjeća da bi se sve vlade i nacionalna javna tijela također trebali suzdržati od pozivanja ESB-a na djelovanje;
33. podsjeća da su svi članovi Općeg vijeća ESB-a spremni podržati donesene odluke, koje ostaju povjerljive osim ako se donese ne odluka o njihovoj objavi;
34. poziva ESB da oslabi svoju ulogu unutar Trojke kako bi potvrdio da ne ovisi o političkim odlukama;
35. podsjeća da se u članku 127. UFEU-a navodi da ESB, ne dovodeći u pitanje svoj glavni cilj, podržava opće ekonomske politike u Uniji, kao što je ponovljeno u članku 282. UFEU-a; naglašava u tom pogledu važnost monetarnog dijaloga;
36. naglašava da jasno odvajanje monetarne i fiskalne politike podrazumijeva da monetarna tijela ne bi trebala dodjeljivati subvencije ustanovama koje imaju koristi od pružanja likvidnosti jer takvo pružanje subvencija predstavlja fiskalnu politiku;
37. ne odobrava činjenicu da je ESB prekoračio svoje ovlasti koje su mu dodijeljene Ugovorima, kao što je vidljivo iz pisama koje je bivši predsjednik ESB-a poslao španjolskoj, talijanskoj i irskoj vladi;
38. pozdravlja pozitivan korak koji je učinio ESB odlučivši objavljivati zapisnike sa svojih sastanaka te se raduje toj praksi koja će se početi primjenjivati u siječnju 2015.; pozdravlja činjenicu da je Upravno vijeće ESB-a odgovorilo na taj zahtjev koji je u svojim nedavnim izvješćima postavio Parlament;
39. smatra da bi središnje banke diljem svijeta trebale aktivno raditi na tome da se izbjegne bilo kakva politika koja bi prouzročila negativni utjecaj na ostale; napominje da neke središnje banke pozivaju druge središnje banke da prihvate moguća negativna prelijevanja monetarnih politika iako su davno jednostrano provele svoje politike;
40. vjeruje da najnovije objavljene informacije naglašavaju važnost buduće oprezne upotrebe programa hitne pomoći za likvidnost; naglašava da se ne smije ponovno prihvatiti da se bankovni sektor neke države članice na taj način zaduži u velikom postotku njezinog BDP-a;
41. potiče ESB da nastavi poboljšavati rodnu politiku pri imenovanjima kako bi se uklonio postojeći jaz; pozdravlja imenovanje Danièle Nouy predsjednicom zaduženom za nadzor europskog bankovnog sektora, posebno zbog njezinih vrijednih postignuća i

bogatog životopisa;

42. vjeruje da bi posvećivanjem više pozornosti rastu i javnim ulaganjima (poput investicijskog paketa od 300 milijardi EUR koji je predložio predsjednik Komisije Jean-Claude Juncker) moglo upotpuniti politička nastojanja ESB-a da poveća zapošljavanje i rast u Europi;

Financijska stabilnost

43. pozdravlja činjenicu da je jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM), prvi stup bankovne unije, postao potpuno operativan 4. studenoga 2014.; napominje da je taj važan korak u europskoj financijskoj integraciji postignut zahvaljujući uspješnom dovršenju priprema, uključujući procjenu kvalitete imovine; zahvaljuje ESB-u što svojom vjerodostojnošću podržava europski bankovni sustav; naglašava da se nadzorne funkcije i funkcije monetarne politike ESB-a ne smiju prožimati;
44. napominje da su procjena kvalitete imovine i test otpornosti na stres koje je provelo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) u suradnji sa SSM-om otkrili postojeće osjetljivosti europskog bankovnog sustava; nada se da su u rezultatima na odgovarajući način uzeti u obzir svi rizici kako bi se izbjegla japanizacija europskog bankarstva i davanje kredita bez roka dospijeća koje nije moguće otplatiti;
45. smatra da je velika odgovornost ESB-a jamčiti da buduće dokapitalizacije banaka budu izvršene pomoću sanacije vlastitim sredstvima kada je pristup tržištima otežan ili onemogućen;
46. poziva ESB da se u svojem svakodnevnom radu pobrine za potpuno odvajanje monetarne politike i svoje uloge bankovnog nadzora;
47. naglašava da je cilj SSM-a uspostava povjerenja u bankovni sektor europodručja, a time i financijske stabilnosti; podsjeća da je demokratska odgovornost novog SSM-a prema Parlamentu ključna za vjerodostojnost novog nadzornog sustava; stoga naglašava važnost Međuinstitucionalnog sporazuma između Parlamenta i ESB-a, sklopljenog u studenome 2013., o praktičnim modalitetima provedbe demokratske odgovornosti u okviru SSM-a i važnost njegove potpune provedbe;
48. podržava ideju da bi se europskim zakonodavstvom trebao napraviti korak prema odvajanju rizičnijih ulagačkih aktivnosti od tradicionalnog bankarstva kako bi sanacija vlastitim sredstvima bila vjerodostojnija i učinkovitija;
49. smatra da najnoviji testovi otpornosti na stres pružaju jasan prikaz ograničenja trenutačnog međuinstitucijskog ustroja, s obzirom na to da se scenarij deflacije nije razmatrao u tim testovima otpornosti na stres iako postoje stvarni rizici od takve deflacije;
50. napominje da su, unatoč razmjerno niskoj profitabilnosti, banke europodručja nastavile postojano jačati svoje pozicije kapitala kombinacijom povećanja kapitala i smanjenja imovine ponderirane rizikom te javne podrške; potvrđuje da je u nekoliko slučajeva povećanje kapitala provedeno u kontekstu programa financijske pomoći država članica;

51. zabrinut je zbog toga što su mnoge banke u europodručju i dalje ovisne o financiranju središnje banke; smatra da je od ključne važnosti uspostaviti dobro reguliranu uniju tržišta kapitala kako bi se smanjila prekomjerna ovisnost gospodarstava europodručja o bankovnom sustavu;
52. naglašava da se konsolidacijom dobrog upravljanja u bankama povećava povjerenje u bankovni sektor te time pridonosi i financijskoj stabilnosti;
53. ističe da je trgovanje državnim vrijednosnim papirima i dalje glavni izvor dobiti za banke europodručja, premda je kreditiranje nefinancijskog privatnog sektora još uvijek slabo; smatra da bi trebalo ubrzati tehnički i zakonodavni rad na rizicima povezanim s javnim dugom; poziva ESB da upozori banke koje nastavljaju kupovati državne obveznice dok istodobno smanjuju kreditiranje privatnog sektora;
54. pozdravlja zakonodavni prijedlog Komisije o strukturnoj reformi bankovnog sektora; primjećuje da su slične reforme već poduzete u nekoliko država članica; poziva ESB na suradnju s ostalim mjerodavnim institucijama u cilju održive strukturne reforme na europskoj razini kojom će se ukinuti subvencije velikim financijskim ustanovama za aktivnosti trgovanja i omogućiti jednaki uvjeti za financijske usluge;
55. podsjeća da će jedinstveni sanacijski mehanizam (SRM), drugi stup bankovne unije, stupiti na snagu do početka 2015.; ističe da je potrebno nastaviti razvijati treći stup bankovne unije;
56. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i Europskoj središnjoj banci.

3.12.2014

MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOSŁJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

za Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

o Godišnjem izvješću Europske središnje banke za 2013.,
(2014/2157(INI))

Izvjestitelj: David Casa

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbor u svoj prijedlog rezolucije uključi sljedeće prijedloge:

1. uviđa činjenicu da su stope nezaposlenosti u EU-u dosegnule vrhunac 2013. i da je opća gospodarska situacija i dalje veoma teška; primjećuje da je, prema prognozama Komisije iz proljeća 2014., došlo do povećanja nezaposlenosti s 11,3 % na kraju 2012. na 12,1 % u trećem tromjesečju 2013.; nadalje s velikom zabrinutošću prima na znanje situaciju u europodručju, u kojem je nezaposlenost porasla s ozbiljnih 11,3 % na kraju 2012. na otprilike 11,9 % na kraju 2013., s time da bi 2014. mogla ostati na visokoj razini od 11,8 %; ističe da razlike u općim stopama nezaposlenosti te stopama nezaposlenosti mladih među državama članicama predstavljaju velik rizik kako za gospodarsku stabilnost EU-a tako i za europsku socijalnu koheziju; ističe da je u svojoj Komunikaciji od 2. lipnja 2014. pod nazivom „Europski semestar 2014.: preporuke po državama članicama – jačanje rasta” (COM(2014)0400) Komisija priznala da „visoke razine nezaposlenosti i socijalni problemi narušavaju ljudski i društveni kapital Europe te zahtijevaju odlučno djelovanje tijekom vremena.”; napominje da izostanak djelovanja ili stvaranja pozitivnog okruženja u kojem bi se poticali ulaganje i rast može dovesti do opće recesije;
2. primjećuje velike razlike u stopama nezaposlenosti među državama članicama, s vrijednostima koje se kreću od 5 % u Njemačkoj do 24 % u Španjolskoj; također primjećuje da su vrijednosti za nezaposlenost mladih još veće;
3. žali zbog toga što se stopa nezaposlenosti mladih smanjila s 37 % 2008. na tek 32 % u prvom tromjesečju 2014., s time da je više od 40 % mladih zaposlenika na ugovorima na određeno vrijeme, dok gotovo 25 % radi na nepuno radno vrijeme;
4. primjećuje da se, unatoč reformama fiskalne konsolidacije koje su provele države članice

kako bi povećale povjerenje ulagača, to povećanje povjerenja nije dovelo do rasta ili povećanja stopa zaposlenosti;

5. primjećuje da se socijalna situacija, osobito u državama pogođenim krizom, naglo pogoršala te da su se socijalne nejednakosti povećavale u dvije trećine država članica od početka krize; upozorava da cijeloj Europi prijeti recesija zbog iskrivljenih mjera štednje i političkih kriza;
6. podsjeća na činjenicu da je ESB obvezan člankom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u kojem se navodi da „pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti, Unija uzima u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv društvene isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi”, i da je važno da se ova horizontalna klauzula primjenjuje u dovoljnoj mjeri na svim političkim područjima kako bi se ostvarili ciljevi iz članka 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU);
7. napominje da je u nekim državama članicama u četvrtom tromjesečju 2013. zabilježena blago pozitivna stopa otvaranja radnih mjesta i primjećuje rast naknade po zaposlenom u gotovo svim državama članicama izvan europodručja; duboko je zabrinut da je u nekim slučajevima došlo do znatnog pada kvalitete radnih mjesta, povećanja nesigurnih oblika zapošljavanja te pogoršanja temeljnih standarda rada; naglašava činjenicu da bi povećanje naknade po zaposlenom, između ostalog, povećanjem produktivnosti i ulaganja, moglo biti cilj za države članice europodručja; duboko je zabrinut zbog kontinuiranog negativnog razvoja gospodarske aktivnosti, uz pad BDP-a u europodručju 2013. drugu godinu zaredom i rast stopa nezaposlenosti do razina toliko visokih da ugrožavaju stabilnost određenih država članica u europodručju; duboko žali zbog toga što je EU daleko od postizanja ciljeva strategije Europa 2020. na području zapošljavanja i socijalnih pitanja te što posebno zaostaje u ostvarivanju cilja o smanjenju siromaštva, s obzirom na to da se broj ljudi pogođenih siromaštvom nije smanjio u razdoblju od 2010. do 2012., već je porastao za 10 milijuna;
8. potvrđuje da je aktualni postupak prilagodbe bilance u financijskim i nefinancijskim sektorima, u kombinaciji s visokim stopama nezaposlenosti, nastavio usporavati gospodarsku aktivnost u europodručju 2013.;
9. vjeruje da loše bilance ne utječu samo na banke, već imaju i negativne šire posljedice na poduzeća i druge sudionike iz privatnog sektora, s obzirom na to da nedostatak kapitala i financijskih sredstava onemogućuje poduzećima da ostanu konkurentna, da rastu i u konačnici da održavaju i otvaraju radna mjesta;
10. zabrinut je zbog činjenice da su se ukupna zaposlenost i broj odrađenih sati stalno smanjivali tijekom 2013.; potiče ESB da se usredotoči na politike koje mogu preokrenuti taj trend i pomoći državama članicama da ostvare svoje ciljeve za zapošljavanje u sklopu strategije Europa 2020.;
11. dovodi u pitanje preporuke ESB-a prema kojima bi fiskalna konsolidacija koja pogoduje rastu u srednjoročnom razdoblju trebala osigurati sukladnost s fiskalnim ugovorom, istovremeno jačajući potencijalni rast i stvarajući prilike za zapošljavanje, s obzirom na objavu iz prognoza Komisije iz proljeća 2014. prema kojoj se BDP u europodručju

smanjio za 0,4 % 2013. nakon što je 2012. već došlo do pada od 0,7 %; prima na znanje činjenicu da su postojeće politike i dalje usmjerene isključivo na gospodarski rast i podsjeća na potrebu za uključivim, održivim pristupom utemeljenim na pravima; naglašava činjenicu da bi se održivost mogla povećati širenjem koristi koju donosi rast u društvu; smatra da neke od strukturnih reformi koje promiče ESB, osobito reforme tržišta rada, deflacija plaća, mirovinske reforme itd., mogu izazvati jednake kontrakcijske učinke na gospodarstvo; stoga traži od ESB-a da razmotri provedbu procjene gospodarskih i socijalnih učinaka takvih politika prije nego što ih preporuči;

12. nada se da će zajmovi ESB-a europskim bankama koristiti realnom gospodarstvu i poduzećima koja ulažu, što će dovesti do stabilnih i visoko kvalitetnih radnih mjesta i olakšavanja ekološke tranzicije;
13. ističe da bi monetarna politika mogla biti važan alat za poticanje gospodarstva EU-a; vjeruje da bi ESB trebao iskoristiti monetarnu politiku kako bi realnom gospodarstvu EU-a omogućio likvidnost, povećao potražnju i poboljšao kvalitetna ulaganja i otvaranje održivih radnih mjesta;
14. pozdravlja to što je ESB potvrdio da su sve četiri države uključene u program ostvarile znatan napredak u smanjenju svojih gospodarskih neravnoteža rješavajući problem strukturnih nefleksibilnosti, osobito na svojim tržištima rada;
15. uzima na znanje govor predsjednika ESB-a na godišnjem simpoziju središnjih banaka održanom 22. kolovoza 2014. u Jackson Holeu; poziva tvorce politika da izvuku prave zaključke u odnosu na politike monetarnih, proračunskih i strukturnih reformi s ciljem stvaranja rasta i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta; podsjeća na odmjerene napomene da „usklađena strategija za smanjenje nezaposlenosti mora podjednako uključivati politike potražnje i ponude, kako u europodručju, tako i na nacionalnim razinama. Samo strategija koja je doista usklađena može biti uspješna.”;
16. zabrinut je zbog razine javnog i privatnog ulaganja u europodručju koja je ostala znatno niža u usporedbi s godinama prije krize; naglašava činjenicu da je stopa godišnjeg rasta nastavila padati i da je kreditiranje privatnog sektora poprimilo negativne vrijednosti, s godišnjom stopom rasta od -2,4 % u prosincu 2013. u usporedbi s -0,2 % u prosincu 2012.;
17. pozdravlja smanjenje kamatnih stopa koje je u svibnju i studenom 2013. uveo ESB, što je snizilo stopu glavne operacije refinanciranja na 0,25 %; zabrinut je, međutim, da te aktivnosti još nisu proizvele previđeni učinak u pogledu povećanja stopa zaposlenosti i poticanja otvaranja radnih mjesta;
18. prima na znanje da je fiskalna konsolidacija koju su provele države članice prouzročila fiskalno usporavanje i pad zapošljavanja u javnom sektoru, što je doprinijelo kontinuiranom smanjenju zapošljavanja u drugim gospodarskim sektorima;
19. vjeruje da bi se, u svrhu borbe protiv sve većih stopa nezaposlenosti u Europi, više pozornosti trebalo posvetiti politikama ukupne potražnje; primjećuje da politike fiskalne konsolidacije nisu proizvele željene rezultate;

20. vjeruje da bi posvećivanje više pozornosti rastu i javnim ulaganjima (poput investicijskog paketa od 300 milijardi EUR koji je predložio predsjednik Komisije Jean Claude Juncker) moglo upotpuniti politička nastojanja ESB-a da poveća zapošljavanje i rast u Europi;
21. čvrsto vjeruje da bi u svjetlu budućih demografskih promjena i promjena u svjetskom gospodarstvu te, kako bi EU bio konkurentan i u vrijeme idućih generacija, pozornost trebalo posvetiti otvaranju visoko kvalitetnih radnih mjesta istovremeno održavajući integritet našeg socijalnog modela;
22. prima na znanje osvrst ESB-a na poziv Komisije da se kontinuirano poboljšava institucionalno uređenje ekonomske i monetarne unije (EMU) i u tom kontekstu ponavlja osvrst ESB-a na poziv Komisije na prethodno usklađivanje planova za glavne gospodarske reforme zajedno s procjenama socijalnog utjecaja; poziva na potporu takvoj koordinaciji uz pomoć opsežne prethodne i naknadne procjene socijalnog i rodnog utjecaja; naglašava činjenicu da bi to trebalo učiniti isključivo na način kojim se jamči demokratska odgovornost i transparentnost; vjeruje da bi se mogla razmotriti mogućnost razvijanja automatskih stabilizacijskih mehanizama na razini EMU-a kako bi se riješio problem simetričnih i asimetričnih gospodarskih šokova, kao sredstvo održavanja socijalne kohezije, podržavanja unutarnje potražnje i jačanja održivosti jedinstvene valute; naglašava važnost ubrzanog razvoja i ostvarenja bankovne unije; napominje da se usvajanjem triju stupova bankovne unije kao i provedbom novih pravila za kreditne institucije i osiguravajuća društva može doprinijeti ponovnoj izgradnji otpornosti europskog financijskog sektora; ponavlja svoj stav da bi trošak neuspjeha bankovnih institucija trebao snositi sam bankovni sektor;
23. podržava poziv ESB-a na prethodno spomenuto kontinuirano poboljšanje institucionalnog okvira EMU-a; vjeruje da su glavni problemi s kojima se trenutno suočava europodručje djelomično prouzročeni nefunkcionalnim institucionalnim ustrojem područja jedinstvene valute i naglašava činjenicu da ranije spomenuto prethodno usklađivanje planova za glavne gospodarske reforme treba biti pravedno i uravnoteženo;
24. pozdravlja poziv ESB-a državama članicama da ustraju u reformama tržišta rada kako bi se poboljšala konkurentnost, povećao potencijalni rast, stvorile prilike za zapošljavanje, povećala uključivost i optimizirali uvjeti za otvaranje radnih mjesta u poduzećima; vjeruje da takve mjere ne bi trebale štetiti kvaliteti radnih mjesta i ne bi trebale dovesti do povećane nesigurnosti radnog mjesta; podsjeća da je obnova konkurentnosti EU-a pretjeranom prilagodbom jediničnog troška rada smanjenjem plaća osjetno narušila kupovnu moć mnogih radnika EU-a, smanjila dohotke kućanstava i unutarnju potražnju, dodatno povećavajući nezaposlenost i socijalnu isključenost, posebno u onim državama koje je kriza najjače pogodila; ističe da plaće nisu samo alat gospodarske prilagodbe, već prije svega prihod koji je radnicima potreban za život; poziva ESB da osigura da se zbog preporuka koje se odnose na plaće ne poveća siromaštvo unatoč zaposlenju ili nejednakost plaća unutar država članica, ili naštetiti skupinama s niskim primanjima, već da budu usmjerene na rješavanje problema rascjepkanosti tržišta rada;
25. čvrsto vjeruje da svako povećanje fleksibilnosti koje proizlazi iz takvih reformi treba biti popraćeno odgovarajućim povećanjem prava radnika;
26. prima na znanje da je trend pada broja odradenih sati, čini se, prekinut krajem 2013., što je

naznaka mogućeg postupnog poboljšanja stanja na tržištu rada; međutim, također primjećuje da se to poboljšanje još uvijek ne osjeća na tržištu rada; ističe činjenicu da su ulaganja važna jer djeluju na dio gospodarstva koji se odnosi na ponudu i potražnju otvarajući radna mjesta, ostvarujući prihode za kućanstva, povećavajući prihode od poreza, pomažući vladama u konsolidaciji i potičući rast; ponavlja da je potrebno donijeti politike koje pogoduju ulagačima, srezati birokraciju i smanjiti administrativna opterećenja; poziva Komisiju da poveća europska ulaganja za 300 milijardi EUR kao što je u političkim smjernicama najavio predsjednik Komisije Jean-Claude Juncker; upozorava na gospodarsku štetu nanесenu ukupnoj potražnji i društvenu štetu u pogledu osiromašjenja uzrokovanog unutarnjom devalvacijom u nekoliko država u europodručju te ističe njihove kontraproduktivne učinke u srednjoročnom razdoblju;

27. prima na znanje rezultate prvog vala Ankete Eurosustava o financiranju i potrošnji kućanstava i naglašava važnost te ankete za praćenje gospodarske i društvene strukture europodručja, osobito u svrhu provedbe daljnje analize stagnacije i krize unutarnjeg tržišta; vjeruje da bi se mogla provesti studija u svrhu identificiranja osoba koje žive ispod granice siromaštva i onih koje su žrtve socijalne isključenosti;
28. zabrinut je zbog postojanog smanjenja stope inflacije u europodručju od 2011. i upozorava na ozbiljnu opasnost od deflacije;
29. podsjeća na činjenicu da se mandat ESB-a u području monetarne politike koji je usmjeren na dva cilja i koji se temelji na Ugovorima, sastoji ne samo od očuvanja stabilnosti cijena (članak 2. Statuta ESB-a), nego i promicanja održivog gospodarskog i društvenog napretka i pune zaposlenosti (članak 3. UEU).

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	2.12.2014
Rezultat konačnog glasanja	+: 39 -: 7 0: 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Guillaume Balas, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Zdzisław Krasnodębski, Kostadinka Kuneva, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Ulla Tørnæs, Marita Ulvskog, Jana Žitňanská
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Daniela Aiuto, Maria Arena, Georges Bach, Deirdre Clune, Karima Delli, Tania González Peñas, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Joachim Schuster, Helga Stevens, Neoklis Sylikiotis, Monika Vana
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju prema čl. 200. st. 2.	David Coburn

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	21.1.2015
Rezultat konačnog glasanja	+: 39 -: 10 0: 8
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Gerolf Annemans, Hugues Bayet, Pervenche Berès, Udo Bullmann, Esther de Lange, Fabio De Masi, Anneliese Dodds, Markus Ferber, Jonás Fernández, Elisa Ferreira, Sven Giegold, Neena Gill, Sylvie Goulard, Roberto Gualtieri, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Petr Ježek, Othmar Karas, Georgios Kyrtsos, Alain Lamassoure, Philippe Lambert, Werner Langen, Sander Loones, Bernd Lucke, Olle Ludvigsson, Ivana Maletić, Notis Marias, Marisa Matias, Costas Mavrides, Bernard Monot, Luděk Niedermayer, Patrick O'Flynn, Stanisław Ożóg, Alfred Sant, Molly Scott Cato, Peter Simon, Renato Soru, Theodor Dumitru Stolojan, Kay Swinburne, Paul Tang, Sampo Terho, Michael Theurer, Ramon Tremosa i Balcells, Ernest Urtsun, Marco Valli, Tom Vandenkendelaere, Cora van Nieuwenhuizen, Miguel Viegas, Jakob von Weizsäcker, Steven Woolfe, Pablo Zalba Bidegain
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Mady Delvaux, Thomas Mann, Siegfried Mureşan, Eva Paunova, Antonio Tajani